Приложение № 5

ОБЩИНСКИ ПЛАН

ЗА ЗАЩИТА ПРИ БЕДСТВИЯ

НА ОБЩИНА ЕЛЕНА

ЧАСТ

ДЕЙСТВИЕ ПРИ ЯДРЕНА И РАДИАЦИОННА АВАРИЯ

гр. Елена – 2025 г.

I. ЦЕЛ НА ПЛАН

Планът за действие при ядрена или радиационна аварии, трансграничен пренос на радиоактивни вещества, аварии с радиоактивни източници или материали е основен ръководен документ, определящ организационните, локализационните, защитните, радиационно-хигиенните, лечебно-профилактичните и други мероприятия по защитата на персонала, населението, материалните и културни ценности.

Целта на плана е да се създаде оптимална, предварителна организация за управление на силите и средствата и организиране на взаимодействието, за изпълнение на задачите и ликвидиране на последствията при радиационна авария, замърсяване и инциденти с източници на йонизиращи лъчения.

1. Локализиране, ограничаване и ликвидиране на последствията за населението, стопанството, инфраструктурата и околната среда в община Елена от радиационна или ядрена авария;

2. Създаване между органите на изпълнителната власт оптимална организация за ефективно и навременно реагиране в ранната фаза на аварията, своевременно уведомяване (оповестяване), прогнозиране и изясняване характера и последствията от възможна или реална ядрена или радиационна авария;

3. Определяне и разпределяне отговорностите и задачите на органите на изпълнителната власт и взаимодействието помежду им при авария;

4. Осигуряване на безопасни условия за провеждане на локализационни, спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи в зоната на аварийно планиране и на територията на общината;

5. Осигуряване, ограничаване и намаляване на последиците от авария върху човешкото здраве, качеството на живот, имуществото и околната среда, което е основа за възстановяване на нормалните условия за социален и икономически живот след ликвидиране на последиците от аварията;

6. Осъществяване на навременна и надеждна защита на населението, околната среда, материалните ценности и нормалната управленческа и стопанска дейност при аварии;

7. Регламентиране на дейностите по преминаване на органите на изпълнителната власт от нормална работа към работа при ядрена или радиационна авария.

II. ОБХВАТ НА ПЛАНА

Този план е разработен за реагиране при възникване на ядрена или радиационна авария на територията на община Елена, обхваща действията и задачите, които е необходимо да бъдат изпълнени от Щаба за изпълнение на общинския план за защита при бедствия и частите на ЕСС, с цел своевременно, адекватно и ефективно реагиране. Съдържа специфични изисквания и детайли за реагирането, които се отнасят за конкретната опасност от ядрена или радиационна авария.

III. ОПИСАНИЕ НА СИТУАЦИЯТА

От гледна точна на аварийното планиране за действие при ядрена и радиационна авария и съществуващите на територията на страната обекти, съоръжения и дейности е възможно да възникнат следните аварии:

1. Ядрена авария – авария, свързана с изхвърляне на радиоактивни вещества в околната среда или с потенциално опасно облъчване на персонала или населението, предизвикана от нарушаване на контрола и управлението на верижна реакция на делене, образуване на критична маса, нарушаване отвеждането на топлина от облъчен ядрен материал или повреждане на ядрен материал, включително ядрено гориво.

Ядрена авария е възможно да възникне:

- ✓ в АЕЦ "Козлодуй";
- ✓ постоянно хранилище за радиоактивни отпадъци – Нови хан;
- ✓ трансграничен пренос от съседна на страната АЕЦ (в Румъния, Украйна, Словения, Унгария и др. от 7-5 степен по скалата на INES);

Атомни централи в близост до Република България има на територията на:

- ✓ Румъния – Черна вода, вид на реактор CANDU;
- ✓ Словения – Кръшко, вид на реактор PWR;
- ✓ Украйна – южна Украйна, вид на реактор WWER – 1000;
- ✓ Запорожие – вид на реактор WWER – 1000;
- ✓ Хмелницки – вид на реактор WWER – 1000;
- ✓ Унгария – Пакш, вид на реактор WWER – 440.

Съгласно Наредбата за аварийно планиране и аварийна готовност при ядрена и радиационна авария (Обн. ДВ. Бр. 94 от 29 ноември 2011 г.). и в зависимост от възможността за контрол на процесите при авария и тежестта на последиците от нея, и за целите на аварийното реагиране, аварията в обекти, съоръжения и при дейности се класифицира в един от следните класове: клас „обща аварийна обстановка", клас "локална аварийна обстановка", клас "тревога" и клас "други аварийни ситуации".

2. Радиационната авария – при инцидент с източник на йонизиращо лъчение (ИЙЛ) се нарушават границите на безопасна експлоатация, при което радиоактивни продукти или йонизиращи лъчения излизат извън пределните норми.

Радиационна авария е възможно да възникне при следните ситуации:

- ✓ безконтролно и злонамерено използване (терор) на радиоактивни материали на обществени места или радиоактивно замърсяване с радиологично оръжие;
- ✓ транспортиране на радиоактивни източници, радиоактивни отпадъци и материали;
- ✓ ситуация, свързана със злонамерено използване на ядрени и радиоактивни материали на обществени места и последващо радиоактивно замърсяване;
- ✓ попадане на ИЙЛ в металургични предприятия, които преработват скрап и местата, където се складира скрап;
- ✓ падане на изкуствен спътник с опасен радиоактивен източник;

- ✓ авария в обекти, използващи или съхраняващи източници на йонизиращи лъчения (ИЙЛ);

Действията и мерките за ограничаване и ликвидиране на последиците от авария се планират, определят и прилагат въз основа на оценката на радиационния риск и вида на съоръжението, категорията на радиоактивния източник, обекта или дейността пораждащи риска, както и от класа на аварийната обстановка.

Международната скала за оценка на ядрени и радиационни събития INES класифицира многообразието от възможни ядрени и радиационни събития и има седем степени (Приложение № 1) като нулево ниво означава липса на опасност, а 7-ма степен означава крупна авария, т.е. голямо изпускане на радиоактивен материал с обширни последствия за здравето и околната среда, изискващи извършването на планирани и допълнителни контрамерки.

За по-нагледно описание на възможната ситуация и последствията е необходимо да се разгледат два отделни сценария – сценарий 1: „ядрена авария“ и сценарий 2: „радиационна авария“.

Сценарий 1: Авария в АЕЦ „Козлодуй“

На територията на Р България е изградена АЕЦ "Козлодуй" с 2 бр. действащи ядрени реактори за производство на ел. енергия. На територията на съседните ни държави също има изградени АЕЦ.

При авария в АЕЦ би възникнало радиоактивно замърсяване, както от авария в АЕЦ "Козлодуй", така и чрез трансграничен пренос.

При работа на номинална мощност в активната зона на ядрения реактор в АЕЦ се получават повече от 200 радиоактивни изотопа с период на полуразпад от няколко секунди до 380 000 години, чиято обща активност може да надвишава 11,1xE+ 19 бекерела и зависи от типа на съоръжението.

При обявяване на обща авария в АЕЦ „Козлодуй" дейностите по защита на населението се изпълняват от ЕСС, която включва структури на министерства и ведомства, общини, търговски дружества и еднолични търговци, центрове за спешна медицинска помощ, други лечебни и здравни заведения, юридически лица с нестопанска цел, включително доброволни формирования.

АЕЦ – Козлодуй се категоризира като източник от I-ва категория съгласно Наредбата за аварийно планиране и аварийна готовност при ядрена/радиационна авария. В зависимост от изходните събития и пътищата на развитие на аварията и от количеството освободена активност, характера на средата, в която се разпространява тази активност (пара, вода, газ и др.), аварийните обстановки съгласно горецитираната наредба се подразделят на пет класа, като е възможно да се стигне до най – тежката обстановка - "обща аварийна обстановка", включваща реално или възможно изхвърляне на радиоактивни вещества и облъчване на персонал и население, което налага предприемане на незабавни защитни мерки за населението. При обявяване на обща

аварийна обстановка се предприемат незабавни мерки за намаляване на последиците и защита на персонала и на населението

При възникване на авария в АЕЦ или трансграничен пренос на радиоактивни вещества ще бъдат замърсени в определена степен населението, селскостопанските животни и насажденията, откритите водоизточници, въздуха, почвата, сградите и съоръженията в община Елена. Степента на замърсеност зависи от надморската височина и силно се влияе от количеството на падналите валежи, силата и посоката на вятъра.

В зависимост от основните изотопи, съдържащи се в радиоактивния облак, заразяването може да продължи от няколко денонощия до няколко години.

Начините на облъчване на населението, вследствие изхвърляне на радиоактивни вещества в атмосферата могат да бъдат:

- ✓ ***Външно облъчване*** – при преминаване на радиационния облак и отложените изотопи върху почвата, сградите и други обекти в околната среда. Това облъчване ще намалява с времето поради радиоактивния разпад, отмиване и просмукване в дълбочина на земната повърхност;
- ✓ ***Вътрешно облъчване*** – от вдишване на радиоизотопи от облака и консумиране на радиоактивно замърсени хранителни продукти и вода.

Радиационните дози получени от населението се определят от вътрешното и външно облъчване. Високите дози на облъчване могат да предизвикат лъчева болест и ракови заболявания. Границата на ефективната доза за всяко лице от населението е 1 mSv за една година. В началото на аварията основният радионуклид, формиращ дозата на вътрешно облъчване ще бъде **J-131 (радиоактивен йод),** с период на полуразпад (ППР) – 8,5 дни. На по-късен етап основни източници на вътрешно облъчване ще бъдат **Cs-137 (цезий) и Sr-90** (стронций).

Рязкото увеличаване на замърсеността на въздуха, почвата, водоизточниците, храните и фуражите с радионуклиди ще наложи да се вземат спешни мерки за защита на населението, да се определят поведението и действията на хората в условията на повишена радиация при строг дозиметричен контрол. Най-силно радиотоксични хранителни продукти ще бъдат млякото и млечните продукти, плодовете, зеленчуците и всички останали, които са на открито.

С изхвърляне на радиоактивни вещества в атмосферата са възможни различни пътища на въздействие на радиационните фактори върху населението (облъчване на населението):

- ✓ външно бета и гама облъчване – при преминаване на радиоактивния облак;
- ✓ вътрешно облъчване – от вдишваните радиоактивни аерозоли (инхалационна опасност);
- ✓ контактно облъчване – при допир на неувредена с увредена кожа и дрехите;
- ✓ общо външно гама-облъчване – от радиоактивните вещества, отложени на земната повърхност и предмети;
- ✓ вътрешно облъчване – вследствие употреба на вода и хранителни продукти, замърсени с радиоактивни вещества.

Сценарий 2: Авария с източник на йонизиращи лъчения (ИЙЛ)

Радиоактивно замърсяване на територията на общината може да възникне при дейности с ядрени материали и радиоактивни източници, които могат да доведат до възникване на авария на място, което предварително не може да бъде предвидено и определено, като превоз на ядрени материали и радиоактивни вещества, други преносими опасни източници, включително дейности с опасни източници придобити незаконно (обектите, съоръженията и дейностите се категоризират в рискови категории – в случая рискови категория IV и V, съгласно Наредбата за аварийно планиране и аварийна готовност при ядрена и радиационна авария). Активността на тези източници варира в широк обхват, като най-голямата опасност за сериозни увреждания за хората при тези източници идва от незащитен източник с висока активност. Последствията могат да бъдат много сериозни, като в някои случаи може да се стигне и до смърт на лице, имало контакт с източника. Аварии с такива източници могат да предизвикат и радиоактивно замърсяване, ако източникът е бил повреден. Освен опасността от външно облъчване, повредените източници от всякакъв вид и големина могат да доведат и до радиоактивно замърсяване на населението и/или околната среда. В резултат на пожар или разпръскване от вентилация може да се предизвика и замърсяване на въздушни маси с радиоактивни аерозоли.

Основният проблем при транспортните аварии е, че те могат да възникнат навсякъде и освен водачът на транспортното средство и съпровождащия екип непосредствено изложено на опасност може да бъде и населението в близост до аварията. Не трябва да се изключват и зачестилите опити за контрабандно внасяне на радиоактивни източници.

Последствия при радиоактивно замърсяване:

- ✓ социални последствия – очакват се незначителни последствия;
- ✓ последствия за инфраструктурата – очакват се незначителни последствия;
- ✓ икономически загуби – очакват се малки загуби;
- ✓ последствия за околната среда – очакват се големи последствия.

Основните възможности за радиационно облъчване зависят от активността на източника и биват:

- ✓ външно облъчване – от опасен закрит ИЙЛ в близост до него (едно или повече облъчени лица);
- ✓ външно облъчване – от открит ИЙЛ в близост до него и неправилно боравене (едно или повече облъчени лица);
- ✓ вътрешно облъчване – в непосредствена близост до открит ИЙЛ или разхерметизиран закрит източник при вдишване, поглъщане и замърсяване на части от тялото (кожата, косата, очите и др.), дрехите и оборудването (едно или повече облъчени лица).

При определянето на риска се отчита:

- ✓ вида на радиоактивния материал (ядрен материал или радиоактивно вещество);
- ✓ вида на лъчението (алфа-, бета-, гама-лъчение или неутронно лъчение);
- ✓ периода на полуразпад, енергията и активността на източника, мощността на дозата;

- ✓ вида на радиоактивния източник – закрит, открит, ампула (течен), химичен състав, токсичност и др.;

Когато радиоактивният източник или ядреният материал са с неизвестен произход, състав, радиотоксичност и активност се приема, че рискът е висок и оценката се прави на база мощността на дозата.

В резултат на радиоактивното замърсяване е възможно:

- ✓ многократно превишаване на естествения радиационен фон;
- ✓ вътрешно облъчване от вдишваните радиоактивни аерозоли, поглъщане и през кожата (при радиоактивно замърсяване на неувредена и/или увредена кожа и дрехите) на населението;
- ✓ замърсяване на почвата, сградите, растителността, водата, въздуха и храните.

Необходимите мерки при радиоактивно замърсяване налагат:

- ✓ засилен режим на радиационно наблюдение;
- ✓ контрол на напускащото население и техника от зоната на сигурност;
- ✓ деконтаминация;
- ✓ провеждане на мерки за защита на населението, свеждане до минимум на дозите на облъчване и броя на облъчените лица;
- ✓ предотвратяване или намаляване външното и вътрешно облъчване на населението.
- ✓ мониторинг на замърсяванията.

IV. ПРИЕТИ УСЛОВИЯ ЗА ПЛАНИРАНЕ

1. Бедствената ситуация обхваща цялата територия на общината;

2. Ще има облъчени много хора и животни, замърсени водоизточници, водопроводни мрежи, хранителни продукти, земеделска продукция, земеделски площи и животински продукти.

3. Количеството на падналите валежи, силата и посоката на вятъра са неблагоприятни и допринасят община Елена да попадне в следата на радиоактивния облак.

4. Радиоактивно замърсяване на територията на общината може да възникне и при дейности с ядрени материали и радиоактивни източници, които могат да доведат до възникване на авария на място, което предварително не може да бъде предвидено и определено.

5. Мащабите на радиоактивното замърсяване и обхватът на територията ще са различни в зависимост от инцидента - ядрена авария или локален инцидент с ИЙЛ

6. Ще бъдат ограничени масовите прояви на открито.

V. ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ НА ДЕЙСТВИЯТА

1. Оперативна готовност

Международната скала за ядрени и радиационни събития (INES) е въведена през 1990 г. от Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) с цел да осигури незабавното докладване на информация, свързана с безопасността при възникване на ядрени инциденти.

За целите на ранно откриване на отклонения от допустимите стойности на радиационните параметри в основните компоненти на околната среда /въздух, води, почви/ и осигуряване на актуална информация за компетентните институции и обществеността функционира Национална система за радиологичен мониторинг на околната среда (BULRaMo), ръководена от Министъра на околната среда и водите. Непрекъснат контрол на радиационния гама-фон на територията на страната се осъществява и със системата на ГДПБЗН-МВР чрез постове за радиационно наблюдение /10 на брой/. Ежедневно в 05:00, 12:00 и 18:00 часа в 14 поста на територията на област Велико Търново се измерва естествения радиационен фон с уреди РР-51М. Измерванията на радиационния гама фон в община Елена се извършва от ОД при ОбСС – пос за радиационно наблюдение № 541, в 05:00, 12:00 и 18:00 часа. Измервателните уреди периодично преминават градуировка в лицензирана лаборатория към РДПБЗН В. Търново.

Лице регистрирало замърсяване с радиоактивни вещества на територията на страната, уведомява председателя на АЯР и оперативния дежурен на ГДПБЗН - МВР.

При постъпване на първоначална информация за радиационна аварийна ситуация, аварийният център на Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) уведомява дежурния в НОЦ към ГДПБЗН - МВР, МЗ и при необходимост Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика към Българска академия на науките.

При постъпване на първоначална информация за радиационна аварийна ситуация в НОЦ, дежурният уведомява аварийния център на АЯР и докладва на директора на ГДПБЗН - МВР.

Дежурният в оперативния център уведомява за инцидента и аварията компетентните съставни части на ЕСС и органите на изпълнителната власт (кметове на общини и областен управител) и координира спасителните дейности на основата на стандартните оперативни процедури за реагиране.

Кмета на общината въвежда в действие този план и създава условия за привеждане на общината за работа и живот при повишена радиация и предприема мерки за намаляване до минимум нивото на облъчване на населението, чрез вземане на оптимални решения в зависимост от конкретната радиационна обстановка. Цялата дейност по защитата от радиация на населението на територията на общината се провежда под ръководството на Щаба.

Основните съставни части на ЕСС осигуряват непрекъсната готовност за приемане на съобщения при възникване на бедствието.

Главна дирекция ПБЗН - МВР и кмета на общината при получаване на информация за авария и инцидент оповестяват населението.

Информирането на населението за мерките за защита става посредством средствата за масова информация.

2. Ред за активиране на плана

Съгласно чл. 49, ал.1 от Закона за защита при бедствия при възникване на бедствие, кмета на общината обявява със заповед „Бедствено положение" (Приложение № 12 към раздел VIII на Плана за защита при бедствия) за цялата територия на общината в зависимост от зоната и обхвата на бедствието, като копие от заповедта изпраща незабавно на областния управител и министъра на вътрешните работи. С обявяването на бедствено положение се въвежда Общинския план за защита при бедствия.

Когато мащабът на бедствието надхвърля възможностите за справяне с наличните сили и средства на ЕСС на общинско ниво и са необходими допълнителни ресурси, кмета на общината отправя искане за помощ до областния управител. При въвеждане на областния план за защита при бедствия управлението преминава на областно ниво. Общинският щаб за изпълнение на общинския план за защита при бедствия в засегнати територии продължава да изпълнява своите функции и задължения, като координацията и управлението на силите и средствата на ЕСС се осъществява на областно ниво от областния управител и щабът за изпълнение на областния план за защита при бедствия.

Съставът и възможностите на частите на ЕС, които ще се използват при радиационна авария са дадени в Приложение № 11 от раздел VIII на Плана за защита при бедствия.

Времето за привеждане в готовност на структурите и частите на ЕСС в работно време е Ч+30 минути, а в извън работно време – Ч+60 минути.

Дежурните екипи на РСПБЗН – Елена , РУ на МВР – Елена и ФСМП Елена поддържат постоянна оперативна готовност и работят на непрекъснат сменен режим.

3. Определяне на защитни действия

Стъпките за избор на защитни мерки и действия включват: анализиране на заплахата, избор на защитни действия, определяне на предупреждението за населението, определяне на план за действие.

За изършване на анализ на заплахата е изключително важно в щаба непрекъснато да постъпва информация от всички части на ЕСС имащи отношение към бедствието. Щабът определя от каква информация има нужда, периодичността на постъпването ѝ, както и отговорник по нейното събиране и обобщаване.

Основните видове неотложни защитни мерки, които трябва да бъдат приложени незабавно в първите часове след възникването на ядрена или радиационна аварийна обстановка са:

- ✓ уведомяване и оповестяване режим за поведение на населението с оглед намаляване на облъчването до най-ниското възможно ниво;

- ✓ деконтаминация на пострадалите и допълнителни изисквания към обществената и личната хигиена;
- ✓ индивидуален и радиационен мониторинг;
- ✓ ограничаване и контрол на достъпа в местата и районите замърсени с радиоактивни вещества, включително ограничаване на консумацията на вода и хранителни продукти, които са потенциално замърсени с радиоактивни вещества;
- ✓ защита на дихателните органи и кожа;
- ✓ използване на защитни облекла;
- ✓ укриване;
- ✓ йодна профилактика;
- ✓ евакуация.

Освен тези мерки в случай на аварийна обстановка се прилагат и дългосрочни защитни мерки, чиято продължителност може да бъде седмици, месеци или години.

Основните дългосрочни защитни мерки са:

- ✓ преселване (временно или постоянно);
- ✓ ограничаване потреблението на хранителни продукти и фуражи замърсени с радиоактивни вещества;
- ✓ дезактивация на места, райони и имущество замърсени с радиоактивни вещества, както и ограничаване на ползването им;
- ✓ възстановителни работи за нормализиране на условията за живот в засегнатите райони.

Мероприятия за навременно и резултатно реагиране при възникване на ядрена авария в АЕЦ:

- ✓ поддържане в постоянна готовност на изградените системи за оповестяване и информиране на органите за управление, частите на ЕСС и населението;
- ✓ поддържане в постоянна готовност и правилно съхранение на граждански и детски противогази, респиратори и детски защитни камери, препарати за извършване на йодна профилактика и своевременна подмяна на същите след изтичане срока на годност;
- ✓ ежегодно актуализиране на разчета и графика за раздаване на индивидуалните средства за защита на населението;
- ✓ разработване и усвояване на плановете за действие;
- ✓ организиране и провеждане на обучение на органите на изпълнителната власт и частите на ЕСС и населението за действия при ядрена/радиационна авария.

4. Предупреждение и оповестяване на населението

В случай на ядрена авария засегнатото население незабавно се уведомява от органите за управление съобразно тяхната компетентност и периодично се информира за аварията, нейните характеристики и предвидените защитни мерки:

- ✓ мерките за защита на здравето, които трябва да бъдат предприети, включително съвети за лична хигиена и дезактивация, ограничаване на консумацията на

определени хранителни продукти, които е възможно да са замърсени с радиоактивни вещества, пребиваване в затворени помещения;

- ✓ основна образователна информация за радиацията и нейното въздействие върху човешкото здраве и околната среда;
- ✓ организацията по раздаване и използване на индивидуални средства за защита и лекарствени средства;
- ✓ организация в случай на възможна евакуация;
- ✓ информация за съдействие на органите на изпълнителната власт и аварийните екипи и спазване на техните разпореждания.

Ранното предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и населението се извършва съгласно Наредбата за ранно предупреждение и оповестяване при бедствия.

Към днешна дата на територията на общината не е изградена частта от системата за ранно предупреждение и оповестяване на населението, която има възможност за предаване на речева информация.

Предупреждение и оповестяването на населението се извършва чрез:

- ✓ местните средства за масово осведомяване;
- ✓ МПС-та на РУ на МВР – Елена, РСПБЗН – Елена, общинска администрация и други ведомства.
- ✓ сиренно-оповестителна система, която е с възможност за подаване само на сигнал „Въздушна опасност“, като същата може да възпроизведе и националния сигнал за тревога;
- ✓ системата BG-ALERT.

Информация за населението ще бъде излъчена, чрез регионалния център на Българската национална телевизия и на Българското национално радио. В региона излъчват още местните оператори (кабелни и ефирни), осъществяващи радио и/или телевизионни дейности и на сайта на община Елена.

Съгласно чл. 38 от ЗЗБ Юридическите лица и Едноличните търговци – оператори на радио и телевизионни програми при поискване от оперативните центрове на Единната спасителна система излъчват незабавно и без изменение на съдържанието и смисъла неотложна информация, необходима за защитата на населението, съгласно сключените споразумения. Информацията се излъчва безвъзмездно.

Сиренно-оповестителна система е базирана на базата на ТКО-ЩД-С (електро-механични сирени (ЕМС)). На територията на общината, действат 5 броя сирени „С-40“ и 1 брой „Сигнал-2“. Същите имат възможност за подаване само на сигнал „Въздушна опасност“.

За допълнително разясняване на обстановката органите на МВР извършват с мобилните екипи предаване на съобщенията или разпорежданията на ръководните органи.

При обща ядрена авария се използва цялата налична свързочна система на МВР, МО и мобилните оператори. Съобщенията за режима на поведение и мерките за защита се излъчват по всички местни средства за масова информация. В тях задължително се

посочват начините на укриване, защита на дихателните органи и кожата, защитата на питейната вода и хранителните продукти, и мерките които всеки трябва самостоятелно да вземе, за да намали облъчването си.

Информационните бюлетини се подготвят от Щаба за изпълнение на плана за Защита при бедствия.

Предвижда се хората да се укриват в собствените си жилища. Производствените предприятия, учебните и детските заведения ще прекратят дейността си до второ нареждане.

Намаляване на външното и вътрешно облъчването се получава и чрез ограничаване на достъпа на радиоактивното замърсяване до човешкото тяло чрез спиране и ограничаване на масовите мероприятия на открито като: митинги, спортни състезания, увеселения, къпане и спортуване в открити водни басейни и излети във високите части на планините.

Работещите и пребиваващите в условия на голямо запрашване използват средства за защита на дихателните органи и се къпят и сменят работните си дрехи след всеки работен ден.

Начините за действие и поведение на населението при ядрена и радиационна авария са описани в Приложение № 3.

5. Изпълнение на защитните действия

За провеждане на аварийни, локализационни, евакуационни, защитни и ликвидационни работи при обща радиационна авария ще се създават обединени екипи от сили и средства от съставните части на ЕСС.

При възникване на ядрена авария и обявяване на бедствено положение, ***Щабът за изпълнение на общинския план за защита при бедствия организира***:

- ✓ въвеждане в действие на плана за защита при ядреня и радиационна авария;
- ✓ използване на изградените системи за оповестяване и информиране на органите за управление, частите на ЕСС и населението;
- ✓ непрекъснато радиационно наблюдение и разузнаване по цялата територия на общината;
- ✓ извършване на непрекъснат лабораторен контрол на атмосферния въздух, питейната вода, храните, фуражите и почвата:
  - за храни от животински произход – от МЗХ (БАБХ);
  - за почвени проби – РИОСВ Велико Търново;
  - за растителни суровини и растения, храни от растителен произход – МЗХ (БАБХ);
  - за води – РЗИ – Русе.
- ✓ осигуряване на хранителни продукти в рамките на експертно определените допустими норми;
- ✓ уточняване и блокиране на наличните количества чисти храни произведени и получени преди аварията с оглед използването им за изхранване на критичните групи;

- ✓ определяне броя на хората със специални нужди, които ще се нуждаят от обгрижване (самотно живеещи възрастни хора и инвалиди, деца от социални заведения, бременни);
- ✓ спиране на масовите мероприятия на открито;
- ✓ засилване на санитарния и ветеринарния контрол при производство на храни и суровини;
- ✓ раздаване при необходимост на индивидуалните средства за защита на населението - противогази, респиратори и препарати за извършване на йодна профилактика;
- ✓ раздаване на таблетките за йодна профилактика.

Йодната профилактика се извършва съгласно критериите за прилагане на защитни мерки, заложени в Наредба № 28 за условията и реда за медицинско осигуряване и здравни норми за защита на лицата в случай на радиационна авария (ДВ. Бр.84 от 2006 г.).

Таблетките се раздават на населението след вземане на решение за прилагане на йодна профилактика, по указания на министерството на здравеопазването и **под контрола на компетентно медицинско лице.** Те се приемат съгласно инструкцията за приемане на таблетките калиев йодид, приложена към опаковките.

На йодна профилактика подлежат лицата до 40 годишна възраст, не по-късно от два часа от началото на замърсяването по указания на щабовете за защита на населението. Раздаването на таблетките се организира от кмета на общината със съдействието на РЗИ и неговите подразделения. Дозировката на калиев йодид при прилагане на йодна профилактика е съгласно разпоредбите на Министерство на здравеопазването и е регламентирана в Наредба № 28 за условията и реда за медицинско осигуряване и здравни норми за защита на лицата в случай на радиационна авария.

Необходимите количества йодни таблетки и осигурените такива за територията на област Велико Търново са посочени в Приложение № 2 от плана. От справката за наличието и необходимостта от индивидуални средства за защита на населението е видно, че има голям недостиг. Същият ще се компенсира чрез използване на подръчни средства за защита на дихателните органи.

Деконтаминацията се провежда в следните направления:

- ✓ намаляване на количеството на прах в околната среда;
- ✓ деконтаминиране на предмети и обекти, които са силно замърсени;
- ✓ повишаване на личната и обществена хигиена с оглед недопускане на прекомерно запрашване и оттам замърсяване на повърхността на тялото и дрехите на хората.

Не се допуска извършване на деконтаминацията чрез изгаряне на радиоактивно замърсените продукти и предмети.

Защита на водоизточниците и водоснабдителните системи

Защитата на водоизточниците и водоснабдителните системи от радиоактивно замърсяване се осъществява чрез:

1. Херметизация на:

- ✓ водовземните съоръжения на водоизточниците;
- ✓ врати, капаци, отдушници, резервоари и други съоръжения на водоснабдителните мрежи.

2. Лабораторен контрол за качествата на питейните води.

3. Изключване от системите на замърсените съоръжения.

При подаване на сигнал за радиационна авария в АЕЦ всички съоръжения на водоснабдителната система се херметизират. За предотвратяване на замърсяването на подпочвените води всички частни кладенци се консервират от стопаните им.

За осигуряване с чиста питейна вода на силите, извършващи НАВР, както и за евакуиращото се население, кмета на общината, кметовете и кметските наместници на населените места от общината организират водоснабдителни пунктове.

Най-големият водоизточник за питейно-битови цели на територията на област Велико Търново е хидровъзел „Йовковци“, подаващ вода за 70% от населението на областта.

За осигуряване на водоснабдяването на населението на територията на областта, „В и К Йовковци ” ООД организират:

- ✓ извършване на анализи на водата и предоставяне на проби на РЗИ – Русе с цел установяване на радиоактивно замърсяване (лабораторен контрол за качествата на подаваната вода и заключение за използването й се дава от РЗИ – Русе);
- ✓ при констатация на замърсена питейна вода ВиК „Йовковци“ ООД подава сведения на кметовете на общините в областта за алтернативни източници за водоподаване;
- ✓ извършване на херметизация на водоизточниците и водоснабдителните системи, застрашени от радиоактивно замърсяване;
- ✓ преминаване на специален режим на работа на пречиствателните станции за питейни води, при необходимост;
- ✓ въвеждане на режимно водоснабдяване при недостиг на питейна вода в отделни райони;
- ✓ разкриване на водоснабдителни пунктове и снабдяване на населението с чиста вода;
- ✓ предоставяне на водоноски;
- ✓ включване на водоизточници от дълбоки сондажи предназначени за използване при кризи съгласно Наредба №1 за проучване, ползване и опазване на подземните води.

Защитата на хранителните продукти трябва да е в съответствие с границите на съдържанието на радионуклиди в храните съгласно Наредба № 11 за определяне на изискванията към границите на радиоактивното замърсяване на храните при радиационна авария и се извършва чрез:

- ✓ спиране и забрана на консумацията на хранителните продукти и съставки, които съдържат радиоактивни изотопи над пределно допустимите норми;
- ✓ лабораторен контрол от страна на НЦРРЗ на хранителните продукти в процеса на производството им и на пазара;
- ✓ използване на специални технологии на преработка на суровините за намаляване на съдържанието на радионуклиди в готовия хранителен продукт;

- ✓ преминаване към херметични опаковки при производството;

Критичните групи от населението могат да се снабдяват с предимство с радиоактивно чисти хранителни продукти от запасите от преди аварията или от внос.

Храната и водата се осигурява от кмета на общината под контрола на МЗ и МЗХ.

Защитата на животните и растенията е от съществено значение за намаляване на съдържанието на радиоактивни изотопи в хранителните продукти и се води в следните насоки:

- ✓ въвеждане на режим на оборно отглеждане и хранене на животните и особено на млекодайните;
- ✓ провеждане на специални режими на торене, пръскане и обработка на почвата с цел намаляване на съдържанието на радиоактивни елементи в плодовете, зеленчуците, житните и бобови култури и фуражите;
- ✓ лабораторен контрол на храните и фуражите за животните от лабораториите на МЗХ, а за млечните и месните продукти - Българската агенция за безопасност на храните;
- ✓ херметизация на складовете и работните помещения и други.

Дейностите по защитата при радиационна и ядрена авария и отговорните структури за изпълнението им са посочени в Таблица 1 и Таблица 2 и са направени въз основа на СОП по чл. 29, ал. 2, т. 2 от ЗЗБ.

Структурите от ЕСС при радиационна и ядрена авария се координират съгласно Инструкция № 8121з-418/05.04.2021 г. за условията и реда за осъществяване на неотложни аварийно-възстановителни работи, оперативна защита при наводнения и операции по издирване и спасяване и химическа, биологическа и радиационна защита". (Обн. ДВ, бр. 29/09.04.2021 г.

Таблица № 1:*Защитни дейности при авария в АЕЦ*

Функции/задачи	**Отговорни структури**
Първоначална оценка, събиране на информация за мястото и мащаба на ядрената авария, вида замърсяване и прогнозата за движение на радиоактивния облак	ЕЕНСП 112, ОЦ, ОДМВР
Оповестяване на Областния управител, кметовете на общини и основните части на ЕСС	ОЦ на РДПБЗН – В. Търново
Провеждане на заседание на Щаба за изпълнение на Общинския план за защита при бедствия	кмет на община
Спешно изготвяне на адекватни мерки за защита на населението	РДПБЗН – В. Търново, РЗИ, ОДБХ
Информиране на населението чрез медиите и интернет за подходящите мерки за защита	РДПБЗН – В. Търново, РСПБЗН – Елена , РУ на

	МВР – Елена, РЗИ, кмет на община
По преценка на РЗИ – раздаване на таблетки с калиев йодид – **йодна профилактика**	РЗИ, кмет на община, кметове и кметски наместници
Раздаване на индивидуални средства за защита	кмет на община
Осигуряване на апаратура и развръщане на допълнителни постове за радиационно наблюдение и засилено следене на радиационния фон в общината	РДПБЗН – В. Търново, РСПБЗН – Елена, РИОСВ
Радиационен мониторинг и вземане на проби за анализ от питейната вода	РЗИ-Русе
Радиационен мониторинг и вземане на проби за анализ от храни	ОДБХ
Радиационен мониторинг и вземане на проби за анализ от почви	РИОСВ
Контрол по херметизирането на складове и магазини с хранителни продукти и фуражи	РЗИ, ОДБХ
Засилено следене на радиационния фон	ОД при Общ. А, РДПБЗН – В. Търново, РСПБЗН – Елена, РЗИ - Русе
Радиационен контрол на водата	РЗИ - Русе
Дезактивация на превозни средства от обществения градски транспорт и периодично измиване на улиците	кмет на община, ОП „Благоустрояване“ Елена, собственици
Осигуряване с водоноски на питейна вода от херметизирани водоизточници (дълбоководни кладенци)	кмет на община, ВиК район Елена

Таблица № 2. *Защитни дейности при инцидент с ИЙЛ*

Функции/задачи	**Отговорни структури**
Събиране и уточняване на информация за мястото и мащаба на инцидента, вида замърсяване, пострадали и застрашено население	ЕЕНСП 112, ОЦ, ОДЧ-МВР, РУ на МВР – Елена
Първоначална оценка на радиационната обстановка	РДПБЗН – В. Търново, РСПБЗН – Елена , РУ на МВР – Елена

Определяне на зоните за сигурност и за контролиран достъп на основа на резултатите от радиационния мониторинг	РДПБЗН – В. Търново, РСПБЗН – Елена , РУ на МВР – Елена
Отцепване на мястото на инцидента и обозначаване със знаци за радиоактивно замърсяване	РДПБЗН – В. Търново, РСПБЗН – Елена , РУ на МВР – Елена
Дозиметричен контрол на мястото на инцидента, използване на ИСЗ	РДПБЗН – В. Търново, РСПБЗН – Елена , РУ на МВР – Елена
Осигуряване на подходящи места за безопасно временно съхранение на радиоактивните източници и материали до предаването им на ДП РАО (помещение което може да се заключи, да се охранява, да се обозначи със знак за радиоактивност, да няма достъп на хора, да няма лъчение извън него)	ДП РАО
Радиационен мониторинг и вземане на проби за анализ от вода, почва, храна и др.	РИОСВ, РЗИ Русе, ОДБХ
Събиране и обработване на метеорологични данни, анализиране на синоптичната обстановка и прогнозиране на атмосферните процеси и явления с цел определяне разпространението на радиоактивното замърсяване в атмосферата и водните басейни	ХМС към НИМХ, РСПБЗН – Елена, РДПБЗН – В. Търново
Спиране на движението по замърсени автомобилни пътища и жп участъци	РУ на МВР – Елена, РПС Елена
Осигуряване на обществения ред и регулиране на движението	РУ на МВР – Елена,
Организиране на контролни пунктове за дозиметричен контрол и деконтаминация	РСПБЗН – Елена, РДПБЗН – В. Търново, РУ на МВР – Елена
Отцепване, укрепване и хидроизолация на участъци, замърсени с радиоактивни вещества с цел предотвратяване на разпространението им в околната среда	РДПБЗН – В. Търново, РСПБЗН – Елена
Извеждане на пострадали от зоната на замърсяване	РДПБЗН – В. Търново, РСПБЗН – Елена и ФСМП Елена
Оказване на първа помощ	БЧК, РДПБЗН – В. Търново, РСПБЗН – Елена, РДПБЗН – В. Търново, ФСМП Елена

Оказване на спешна медицинска помощ и транспортирането на пострадали до лечебно заведение	ФСМП Елена
Извършване на деконтаминация на хора, техника и оборудване	РДПБЗН – В. Търново, РСПБЗН – Елена

6. Дейности по възстановяване и подпомагане

Таблица № 3. *Дейности по защитата и подпомагане при радиационна аварийна ситуация*

Функции/задачи	Отговорни структури
Временно настаняване на евакуирано население в резервен сграден фонд и в други подходящи сгради	Общ. А, БЧК, кмет на община, кметове и кметски наместници
Осигуряване на сграден фонд за държавни структури, включително за щаба за изпълнение на Общ. ПЗБ	кмет на община
Контрол по херметизирането на складове и магазини с хранителни продукти, фуражи и др.	РЗИ и ОДБХ
Сформиране на пресцентър и предоставяне на актуална информация	РУ на МВР – Елена
Доставяне на вода с водоноски или бутилирана питейна вода	Кмет на община, ТД „Държавен резерв“ ВиК – район Елена, БЧК
Възстановяване на движението на МПС	РПС Елена, РУ на МВР – Елена
Осигуряване на продукти от първа необходимост, лекарства и осигуряване на питейна вода	Общ. А, кмет на община, РЗИ, БЧК, ДСП, ВиК район Елена
Отстраняване на аварии по преноса и снабдяването с ел. енергия, природен газ и горива	Енергоразпределение Север ЕСО – МЕР Горна Оряховица – район Елена, аварийни екипи на съответните дружества, кмет на община
Раздаване на помощи на пострадалото население	БЧК, БМЧК Елена, кмет на община, ДСП
Оказване на психологична помощ и психосоциална подкрепа на пострадалите и на спасителните екипи	БЧК, РУ на МВР – Елена

Съгласно чл. 55 от ЗЗБ подпомагането и възстановяването при бедствие включва предоставянето на неотложна и възстановителна помощ на пострадалите (засегнатите) лица и извършване на неотложни възстановителни работи след бедствие.

Неотложната помощ се организира, осигурява и предоставя от кметовете на общините и включва: изхранване, раздаване на облекло и битово имущество на засегнатите/ пострадалите лица, изхранване на животните.

Определянето на места за настаняване на засегнатите/пострадалите лица и неотложната помощ се извършват съгласно общинските планове за защита при бедствия.

При необходимост и по заявките/искания на кметовете на общини чрез областния управител се предоставят фургони за живеене, сглобяеми къщи или палатки от централните и териториалните органи на изпълнителната власт, юридически и физически лица.

Организирането на дарения и помощи се извършва от областната структура на БЧК и БМЧК Елена. Разпределението, раздаването и отчитането на дарения и помощи се организира и ръководи от областния управител и кмета на общината подпомагани от представители на БЧК, РЗИ, ОДБХ и ОДСП.

VI. ОРГАНИЗАЦИЯ, РЪКОВОДСТВО И КООРДИНАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПРИ ЯДРЕНА И РАДИАЦИОННА АВАРИЯ

Оповестяването и координацията на силите от Единната спасителна система се осъществява чрез ОЦ при РДПБЗН.

След получаване на сигнал за радиационна авария или при повишение на радиационния фон постовете за радиационно наблюдение и оповестяване /дежурните по ОбСС/ преминават на непрекъснат режим на измерване на гама радиационния фон.

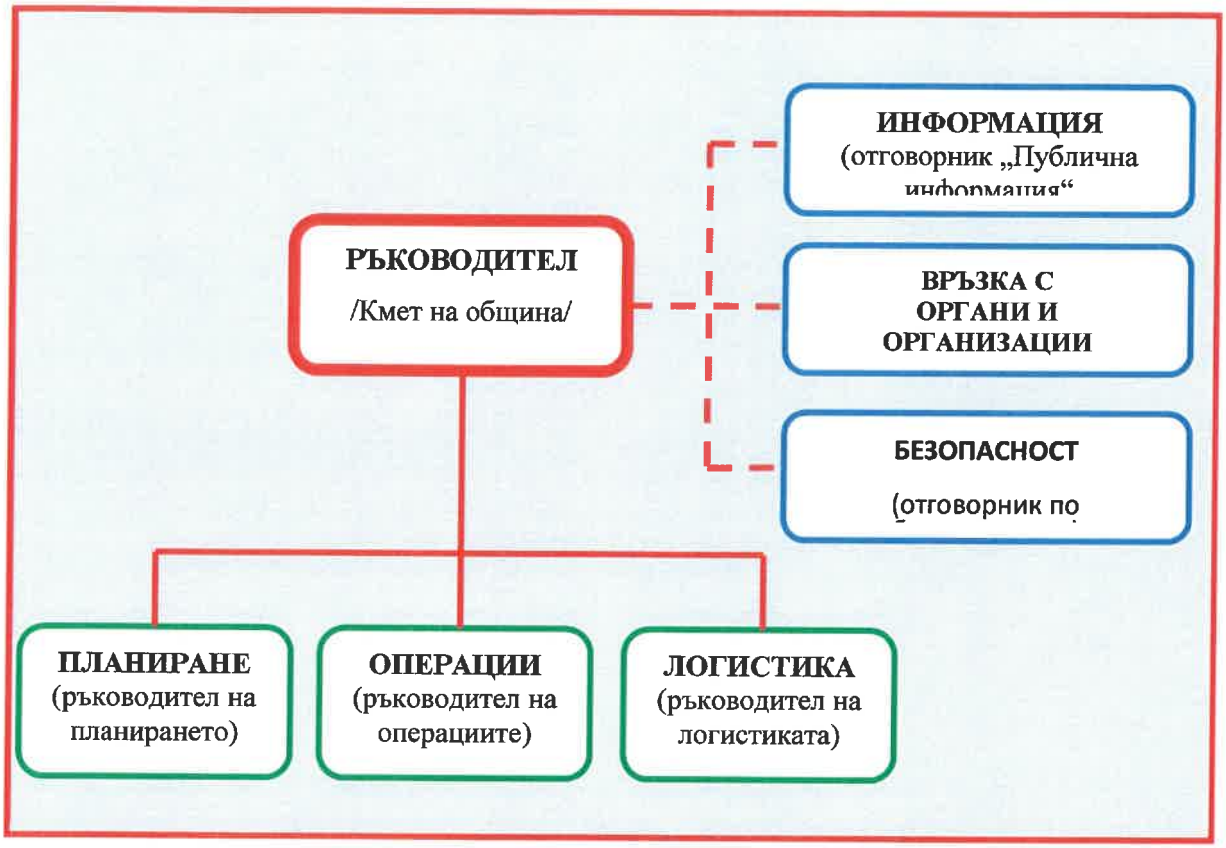
1. Кмета на общината организира и ръководи действията по защитата на населението при бедствия. Ръководството на частите на Единната спасителна система, участващи в спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи в района на бедствието се извършва от ръководителя на операции, който се определя със заповед на кмета на общината. Определя и следните подпомагащи го позиции:

- ✓ *отговорник за публичната информация* – разглежда всички въпроси, свързани с медиите и координира разпространяването на информация до тях;
- ✓ *отговорник за взаимодействието* (лице/а за връзка с органи и организации) – поддържа контакт със структурите, участващи в реагирането при бедствие;
- ✓ *отговорник за безопасността* – следи за безопасните условия и предлага мерки за осигуряване на безопасност на персонала, включен в операциите.

В зависимост от мащабите на радиационната или ядрена авария и интензивността на последствията, кмета на общината може да възложи на членове на щаба изпълнението на определени функции по планиране и логистика, като сформира съответни секции и техни ръководители, показани на Фигура № 1.

Активира се общинския щаб за защита при бедствия и кмета на общината обявява със заповед бедствено положение за цялата или част от територията на общината. Копие от заповедта се изпраща незабавно на областния управител и министъра на вътрешните работи.

Фигура № 1

2. Ръководителят на операциите има право да:

- ✓ забрани или ограничи влизането на лица в района на бедствието;
- ✓ нареди временно извеждане на лица и животни от района на бедствието;
- ✓ разпореди незабавно извършване или спиране на строителни работи, теренни преустройства или разрушаване на строежи или части от тях с цел предотвратяване или намаляване на негативните последици от бедствието;
- ✓ поиска от юридически или физически лица предоставяне на помощ в съответствие с възможностите им;
- ✓ създаде Щаб на ръководителя на операциите с представители на участващите екипи от Единната спасителна система;
- ✓ раздели района на бедствието на сектори или на участъци, да определи техни ръководители, да им възлага задачи, както и да разпределя сили и средства за тях.

Той организира и контролира изпълнението на одобрените решения на Щаба за изпълнение на Общ. ПЗБ при провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи.

3. Щабът за изпълнение на Общинския план за защита при бедствия извършва следните дейности:

- ✓ анализ и оценка на обстановката;
- ✓ предлага за одобрение решения относно мерки за предприемане и необходимия обем и ресурсно осигуряване на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи за предотвратяване, ограничаване и ликвидиране на последствията от радиационна или ядрена авария и за подпомагането на засегнатото население;
- ✓ осъществява контрол по изпълнението на задачите и мерките за овладяване на последствията;
- ✓ информира чрез медиите населението за развитието на бедствието, за предприетите действия за неговото ограничаване и овладяване и за необходимите предпазни мерки и действия;
- ✓ докладва на кмета на общината за хода на провежданите защитни мероприятия;
- ✓ поддържа връзка с ръководителя на операциите и получава от него информация за развитието на инцидента/аварията, данните от радиационния мониторинг и дозиметричен контрол, приложените защитни мерки за локализиране и ограничаване на разпространението на радиоактивното замърсяване, необходимите сили и средства;
- ✓ организира въвеждането на допълнителни сили и средства по искане на ръководителя на операциите, областния управител или кмета на общината;
- ✓ координира логистичното осигуряване на частите на ЕСС във взаимодействие с органите на местната власт.

В щаба за изпълнение на общинския план за защита при бедствия следва да бъдат включени представители на всички структури участващи в реагирането.

ОЦ на РДПБЗН оповестява областния и общинските щабове на засегнатите общини за изпълнение на съответните планове за защита при бедствия.

Работно място на общинския щаб – **ст. 211 на втори етаж** в Общинска администрация Елена.

4. Осигуряване законност и ред

Осигуряването на обществения ред се извършва от органите на РУ на МВР – Елена. Началника на РУ на МВР – Елена:

- ✓ планира и осигурява охранителен и пропускателен режим на диспечерските контролно-пропускателни пунктове по границата на зоните за аварийно планиране;
- ✓ организира охраната, обществения ред и опазването на имуществото в обектите от националното стопанство и населените места при евакуация на населението в случай на аварийна обстановка.
- ✓ планира, организира и осигурява обществения ред и организацията на движението при провеждането на НАВР в случай на аварийна обстановка;
- ✓ организира временното съхранение на радиоактивни вещества, чийто собственик не е известен, до предаването им на Държавно предприятие "Радиоактивни отпадъци".

5. Снабдяване с храна, вода, медицински изделия, лекарствени продукти и други от първа и последваща необходимост

ОДБХ в съответствие със своите компетенции предприемат мерки и мероприятия за защита на животните, селскостопанската продукция и радиационен контрол на ГКПП на вносните стоки и суровини.

В хранително вкусовата промишленост се въвеждат специални режими за работа с оглед намаляване на съдържанието на радиоактивни изотопи в храните.

Радиационният контрол на радиоактивната замърсеност на хранителните продукти се извършва чрез вземане на проби от органите на РЗИ, ОДБХ и изпращането им за изследване до лаборатория на НЦРРЗ.

6. Логистична подкрепа

Общинския щаб извършва оценка на наличното и недостигащо оборудване на сградите за временно настаняване с легла, постелъчен материал, завивки и други, определя какво и колко не достига, от къде ще се вземе и изготвя заявка, която се изпраща до областния щаб. Областният щаб уточнява заявките, броя и вида на недостигащото оборудване за временно настаняване на пострадали от бедствието и изготвя мотивирано искане до ОД на МВР, МО и БЧК за предоставяне на недостига.

Разчети от хранителни продукти, вода, лекарствени средства, медицински изделия, санитарни продукти на 1 човек за 3 дни са посочени в Приложение № 21 от раздел VIII на Плана за защита при бедствия.

Дезактивационни материали могат да бъдат доставени от местната търговска мрежа. Техника за дезактивация и поливъчни машини ще се осигурят от РДПБЗН – В. Търново, РСПБЗН – Елена, ДФ – Елена 2016, ОП „Благоустрояване“ и местни фирми.

7. Транспортно осигуряване

При провеждане на НАВР и при евакуация на хора, животни и материални ценности при бедствия за територията на община Елена ще се използва наличната техника от Елена Автотранспорт ЕООД, автомобилите собственост на Община Елена, физически и юридически лица.

8. Здравеопазване

Съгласно Наредба 28 за условията и реда за медицинско осигуряване и за здравни норми за защита на лицата, в случай на радиационна авария специалистите от Националния център по радиобиология и радиационна защита:

- ✓ участват при установяване на радиационната обстановка на мястото на аварията и извършват оценка на дозите на облъчване и/или наличието на радиоактивно замърсяване на засегнатите лица;
- ✓ извършват прогноза за евентуалните здравни последици, които могат да настъпят при засегнатите от аварията лица, населението и специализираните аварийни екипи;
- ✓ регистрират всички участници в аварията за провеждане на последващо медицинско наблюдение;

- ✓ провеждат предварителен инструктаж по въпросите на радиационната защита и необходимостта от прилагане на индивидуални мерки за защита на екипите за аварийно реагиране;
- ✓ отговарят за медицинско осигуряване на участниците в аварийните екипи по време на аварийните дейности;
- ✓ при необходимост извършват деконтаминация на рани и на участъци от тялото на пострадалите при аварията и/или лица от аварийните екип.

Когато констатират наличието на тежко пострадали лица незабавно се уведомяват специализираните медицински екипи от съответния център за спешна медицинска помощ за привеждане на пострадалите в лечебно заведение за оказване на болнична помощ.

Списък на здравните заведения с възможност за оказване на специализирана медицинска помощ на територията на област Велико Търново и тяхната леглова база са дадени в Приложение № 22 към раздел VIII на Плана за защита при бедствия

9. Изпълнение на дейности по възстановяване

Възстановителните дейности включват организирането и провеждането на санитарни и деконтаминационни мероприятия.

По указания на оправомощените служители на АЯР, Изпълнителната агенция по горите и Министерството на регионалното развитие и благоустройството се прави организация за извършване на деконтаминация на:

- ✓ замърсени територии, в т. ч. за:
  - пътища и площадки с твърди покрития;
  - местности, покрити с широколистна растителност;
  - сгради и съоръжения;
- ✓ третиране на радиоактивните отпадъци.

Деконтаминацията се провежда от създадения щаб на територията на общината в следните направления:

- ✓ намаляване на количеството на прах в околната среда;
- ✓ деконтаминиране на предмети и обекти, които са силно замърсени;
- ✓ повишаване на личната и обществена хигиена с оглед недопускане на прекомерно запрашаване и оттам замърсяване на повърхността на тялото и дрехите на хората.

VII. СЪБИРАНЕ И ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИТЕ / ЗАСЕГНАТИ РАЙОНИ

За развитието на бедствието и предприетите от компетентните органи действия непрекъснато се събира информация – от момента на получаване на съобщението за възникването му до пълното му ликвидиране.

Дежурният в ОЦ на РДПБЗН, оперативните дежурни на ОД МВР и РУ на МВР – Елена, дежурните по областен и общински съвети за сигурност приемат и оценяват информацията за районите на радиоактивно замърсяване, пострадалите и щетите и я обменят по между си.

VIII. ОРГАНИЗАЦИЯ НА КОМУНИКАЦИЯТА

Наличните средства и възможности за комуникация в областта са директните телефонни връзки, мобилните телефонни връзки, радиовръзки и интернет.

Предприятията осъществяващи електронни съобщения са длъжни да съдействат на МВР за осъществяване на комуникациите при бедствия и на Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер **112** (чл. 30 от ЗЗБ).

Решение за начина и конкретните средства се взема на база възможностите при възникване на бедствието.

За осигуряване на аврийна свързаност в структурите на МВР е предвидено използване на ТЕТРА система, която да осигури комуникация при бедствия и извънредни ситуации.

IX. ОТГОВОРНИ ОРГАНИ И ВРЪЗКИ

Планът за действие при ядрена и радиационна авария е разработен от работна група, на основание и в изпълнение на чл. 9, ал. 2 и ал. 10 и чл. 65б, т. 2 от Закона за защита при бедствия и при спазване на изискванията на издадените от Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет „Указания за разработването и готовността за изпълнението на плановете за защита при бедствия“ към Министерски съвет.

При настъпване на някое от следните условия се извършва промяна на плана:

- ✓ минали са 5 години от разработването на плана;
- ✓ настъпила промяна в нивата на идентифицираните рискове, ресурсите за изпълнение на определените функции за реагиране и др.;
- ✓ при промяна на нормативната база, когато тя е свързана с изпълнението му, се проверява необходимост от промяна в плана.

Прегледът на ПЗБ може и да не доведе до изменение, допълнение, отмяна или замяна на плана. В ЗЗБ е предвидена възможност и за преразглеждане на плановете по всяко време от Общ. СНРБ.

Настоящият план е част от Общинския план за защита при бедствия на Община Елена.

XII. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение № 1 – Критерии за оценка на опасността;

Приложение № 2 – Индивидуални средства за защита и таблетки калиев йодит за йодна профилактика по общини в област В. Търново;

Приложение № 3 – Действия и поведение на населението при ядрена и радиационна авария.